

פנינים יקרים

מתורת רבותינו הקדושים מביאלא

- ליקוטי אמרים ככתבם וכלשונם מספרי רבותינו הקדושים •

❖ פרשת בשלח ❖

עמו", היינו, עצמיותו של יוסף הצדיק, שהוא ענין קדושת הנוף. שביקש מהשם יתברך שיהיה כל אחד ואחד מישראל קדוש בקדושת הנוף, שהיא בחינת יוסף צדיק יסוד עולם – שזה הוא עיקר התיקון.

עמי' פג

• תולדות אדם •

ויקה משה את עצמות יוסף וגו'. (יג יט) **איתא** בגמרא דסוטה [ג.] "חכם לב יקה מצוות, זה משה, שכל העם עסקו בבזיה, והוא עסק בעצמות יוסף".

ונראה לי לפרש בעזרת השם יתברך, דהכי פירושו: לכאורה אין מקום מה שתארו הכתוב למשה חכם עבור זה שעסק בעצמות יוסף, והיה לו לתוארו בשם 'צדיק', ומה ענין חכמה לכאן. [וכו'].

ולפי זה גם כן נראה מה שתארו למשה בשם 'חכם' ולא 'צדיק', שלא רצה לעסוק בבזיה רק בעצמות יוסף, אלא עבור שהתחכם והמתין מלעסוק בעצמות יוסף, עד אותו זמן שישאל יעסקו בבזיה, ואז יעסקו הוא בעצמות יוסף, כדי שלא יהיה ניכר לעין כל שהוא גדול מכל ישראל, מכח גדול ענוותנותו של משה רבינו עליו השלום – לזאת מהראוי לתוארו בשם חכם, מפני זה כי התחכם לעשות כל הנ"ל בחכמה ובתבונה.

עמוד עט-9

• ואלה הדברים שנאמרו לדוד •

ויושע ה' ביום ההוא את ישראל מיד מצרים. (יד ל)

היינו, כי באו לבחינת 'ישראל' ויצאו מבחינת 'מצרים' – דהיינו, מבחינת עול ויסורים ח"ו. 'יורא ישראל את מצרים מת על שפת הים' – כי הבחינה הזאת מתה, והתבטל אז כח היסורים ח"ו.

עמוד קכט

• דברי בינה •

ויראו העם את ה' ויאמינו בה' וכו'. (יד לא) **דהענין** 'אמונה' הוא תלוי הכל לפי היראת שמים שיש באדם – כך נתחזק אצלו כח האמונה.

פרשת שמות עמי' יח

• דברי בינה •

ויקה משה את עצמות יוסף עמו. (יג יט) **היינו**, שלקה, שביקש מהשם יתברך שיהיה בחינת "עצמות יוסף" –

• **חבשד טוב •**

וילכו שלשת ימים במדבר ולא מצאו מים.
(טו כב)

ואשר ייראה בזה על פי מה דאיתא בגמרא **בבא קמא** [פ.ב.]: "דתניא, וילכו שלשת ימים במדבר ולא מצאו מים, דורשי רשומות אמרו: אין מים אלא תורה, שנאמר וישעיהו נתן 'הוי כל צמא לכו למים'. כיון שהלכו שלשת ימים בלא תורה נלאו. עמדו נביאים שביניהם, ותיקנו להם שיהו קורין בשבת ומפסיקין באחד בשבת, וקורין בשני ומפסיקין שלישי ורביעי, וקורין בחמישי ומפסיקין ערב שבת, כדי שלא ילינו ג' ימים בלא תורה", ע"כ.

מבואר, שמאחר שהלכו שלשת ימים בלא מים של תורה, נעשה בתוצאה מזה מצב של "נלאו" מן התורה. וכנגד זה עמדו הנביאים שביניהם ותיקנו להם שיהיו קורין בתורה בשני וחמישי ושבת, שלא ילינו שלשה ימים בלא תורה.

ומבאר המהרש"א [בה"א שם, וז"ל: "לענין שהלכו ג' ימים ולא מצאו מים.

ועל כן דרשו שהלכו ג' ימים בלא תורה, ונתחזק להם ביטול התורה, והיו נלאין לשתות מי התורה, כי היו מרים להם, כנאמר [ספרי עקב] 'אם תעזבני יום וכו' [ויומיים אעזבך]. עד שהורה להם ה' עין וגו', שהתורה היא עין חיים למחזיקים בה ומשלי ג' יח. והחזקה הוא בכל דבר בג' פעמים, – ועל כן בהפך זה קאמר שלא יתחזק להן חזקה לינה שלשה ימים בלא תורה, וכזה ימתקו להן מי התורה. עכ"ל.

מתבאר מדברי קדשו, ענין צימאונם של ישראל שהלכו שלשת ימים

בלא מים של תורה, שזה נעשה מחמת שעזבו מעט התורה, וכביטולם מן התורה שלשת ימים, נעשה להם התורה מרה כלענה. כי אם תעזבני יום יומיים אעזבך, וכמו שהתבטלו הם מן התורה – כך התורה התרחקה אף היא מהם יותר. עד "שהיו נלאין לשתות מי התורה, כי היו מרים להם", והרגישו טעם מר מאד בתורה. לכך הוצרך השם יתברך להורות להם על המתקת התורה בעין החיים למחזיקים בה.

וכבר כתבנו הרבה פעמים, שישנו כלל בתורה הקדושה וקבלת ז' דו "זה לעומת זה עשה האלוקים", [וכו']. ומכיון שהקב"ה נתן בתורה הקדושה הכח שהם תהלים יש יא "ומתוקים מדבש ונופת צופים". ואין מתיקות כמו התורה הקדושה. וכמו שכתב **האור החיים הקדוש** ודברים כו יא, "שאם היו בני אדם מרגישין כמתיקות ועריבות טוב התורה היו משתגעים ומתלהטים אחריה ולא יחשב בעיניהם מלא עולם כסף וזהב למאומה כי התורה כוללת כל הטובות שבעולם".

מכל מקום גם ישנה מציאות הפוכה, דזה לעומת זה, יש גם כח ביד היצר הרע להפוך את התורה הקדושה לשיא המרירות, ושלא ימצא בה טעם והרגש ללמוד. ולדברי המהרש"א מספיק לו להסמרא אחרא בג' ימים שעוזבים לימוד התורה הקדושה ח"ו לזה, ואכמ"ל בזה.

ובטעם שלשת הימים, פירש המהרש"א: שהחזקה בכל דבר היא בשלשה פעמים, וכנגד שלשת ימים שלנו בלא תורה, תיקנו להם הנביאים שלא יעברו

מהם כל טעמה ותוחלתה וחיותה של תורת חיים מקרבם.

נר גי' דחנוכה תשי"ע

עליהם שלשה ימים בלא תורה, ובכך לא יימצא בהם שוב שיהיו נלאים מן התורה, ולא תחזור אותה מרירות שהיתה להם בתורה.

למדנו מדבריו של המהרש"א, עד כמה היא השפעת "ביטול תורה", שבשלושת ימים בלבד שלנו בלא תורה, נעשתה התורה מרה בפיהם, ואיבדו טעמה ומתקוטה של תורה. עד שהיו "נלאים" ממנה, שלא אבו ולא רצו בה, והיו עייפים והלשים וממאנים לעמוק בה, כי נתרחקה מהם. ועל כך היה עיקר מה שהתלוננו העם על משה, ומה שצעק משה אל ה' ושמותו טו כד-כה, על מה שנלאו מן התורה, ונאבד

• **מרן רבי ירחמיאל צבי משעדליץ** •
ויהי כדבר אהרן אל כל עדת בני ישראל ויפנו אל המדבר. (טז י)
'מדבר' מרמו על במחוק, (על דרך הפסוק [ירמיה ב כ]) "לכתך אחרי במדבר בארץ לא זרועה", - אהרן הכהן היה לו הכוח שבדבור בלבד, הכנים ללכות ישראל מדת הבטחון. אכ"ר.
בנו מרן בעל חלקת יהושע - ביליקוטי דברי תורה' הובא בתורת הרבי ר' ירחמיאל עמי' כג

שמירת הגוף

כל המחלה וגו' לא אשים עליך כי אני ה' רפאם. (טו כז)
יודעני ממרן החזון איש זצ"ל שהתבטא בימי זקנותו על כך שהוא מתחרט וחוזר בו על שבשנותיו הצעירות עשה סיגופים הרבה בענין השינה, שבשביל ההתמדה לא היה ישן. ואמר שלעת זקנתו מפריע לו חוסר השינה של אותם השנים בתורתו ועבודתו את האלקים בזכות צלילות הדעת השלמה. (שיעורי מבש"ט - תשובה, רלד)
כאשר בנו של מרן היהודי הקדוש חלה ר"ל מאוד עד שערי מות, ולא היה שום רפואה למחלתו. רצה אביו היהודי הקדוש זצ"ל לתת כל אשר לו צדקה לעניים. גם כלי ביתו ועשו כן ונתרפא בנו. ואמר רבינו: אשר רפואה זו כתוב בפסוק (איוב ב ד) "כל אשר לאיש יתן בעד נפשו", הפירוש הוא אם "כל אשר לאיש יתן" לצדקה הוא כפרה 'בעד נפשו'.
באגרת מרן החלקת יהושע לאדמו"ר שליט"א הוא כותב: "ארץ ישראל מסוגל יותר לרפואה..." (אוצר המנהגים קלז)
ועוד ישנו סיגוף בזמן הזה שהתיר הישמח משה הק' זיעוב"ל, והוא: טבילה במקוה במים קרים. כיון שזה רק עינוי להגוף ואינו מזיק לבריאות, אבל כמוכן יש להזהר שלא יחלה ח"ו, ועדיף לעשות זאת בקיץ. ובוה ינעם נפש ישראל בזה ובבא להתברך ממקור הברכה. (מבשר טוב - תשובה)
ראש השנה לאילנות מסוגל לרפואה. (אוצר מכתבי קודש, חלקת יהושע, לו)
מרן הר"ק מפארצואו זצ"ל היה בקי נפלא בספרי רפואה. והסביר שצריך זאת בכדי לדעת איך לעזור ליהודים אם לא תהיה אפשרות להשיג רופא באותה שעה.

פנ"ע הקריב - לאחר שפרעה עורר בישראל הרהורי תשובה - הקריב - כך נתקברו לאביהם שבשמים ויצעקו בני ישראל אל ה', על כך שאותו רשע יש לו חלק בתשובה. רבי יעקב יצחק מביאלא, דברי בינה

פנ"ע הקריב - לאחר שפרעה עורר בישראל הרהורי תשובה - הקריב - כך נתקברו לאביהם שבשמים ויצעקו בני ישראל אל ה', על כך שאותו רשע יש לו חלק בתשובה. רבי יעקב יצחק מביאלא, דברי בינה

פנתגמן קדישין מאוצרו של הר"ק חיים שלום פרוש ז"ל

• תורת הרה"ק מלענטשנא •

ויאמרו איש אל אחיו מן הווא. (טז טז)
לוישב הקושיא, האיך היו מקיימים מצות
 צדקה בעת שירד המון, ואז היה
 שוין עני ועשיר. ותירץ על זה: כי מי
 שהיה לו גדלות השכל, היה משפיע דעת
 ותבונה לקמני השכל. וזה עיקר הצדקה
 ללמד לחבירו לעשות הטוב בעיני ה'.
 (תולדות אדם שנד)

עמוד לא

• דברי בינה •

ויאמרו איש אל אחיו מן הווא. (טז טז)
דהנה במן, נאמר "ויאמרו איש אל אחיו מן
 הווא", שהיה כל אחד תולה המעלה
 בחבירו, וידע שבאמת הוא אינו ראוי לזה,
 שיתן לו השם יתברך המון. ותלו הגדולה כל
 אחד בחבירו. וזה "ויאמרו איש אל אחיו",
 שתלו כל אחד באחיו, שעל ידי אחיו בא להם
 המון.

פרשת פקודי עמי רצא

• מרן הרה"ק מלברטוב •

ויבא עמלק וילחם עם ישראל ברפידים. (ז ח)
"עמלק" רומז על היצר הרע, "רפידים"
 נוטריקון רפיון ידים. והיינו כי על
 ידי שהאדם מישאל עצל מלעבוד את השם
 יתברך ברעותא דליבא ובדביקות נפלא
 ובהשתוקקות גדול, ומרפה ידיו מהתורה
 ועבודה, על ידי זה יש כח ליצר הרע לצאת
 לנגדו וללחום עמו.

אבל כשהאדם חזק והרד לדבר ה', אז
 היצר הרע נמסר ברשותו ויקל לו
 וישר לפניו לעבוד את השם יתברך.

אמרי טל עמוד קמח

• אדון עדות •

וצא הלחם בעמלק. (יז ט)
 מלחמת היצר תהיה בחוץ קודם בואו לקיום
 תורה ומצוות
אמר 'צא' ולא אמר 'לך הלחם בעמלק'.
 י"ל על דרך הרמז, כי ידוע שמלחמת
 עמלק היינו מלחמת היצר, וצריך אדם
 לראות שעל כל פנים בשעת תורה ותפלה
 יהיה לו מנוחה מיצה"ר, היינו שילחום עמו
 בחוץ קודם בואו לבית המדרש, וכשיבוא
 לבית המדרש ללמוד ולהתפלל, כבר יהיה
 אחר הנצות. וזהו 'צא הלחם בעמלק', שיצא
 ללחום עמו בחוץ ולא בפנים, וד"ל.

עמוד קיד

ראה זה חדש

לשמחת לב מבקשי ה'

השבוע הופיעו ויצאו לאור עולם

הספרים

מבשר טוב - ט"ו בשבט

מבשר טוב - מעלת תפילות נשים

מבשר טוב - חנוכה

ספר "אור עולם"

עבודת הקודש במחיצת מרן רבינו

בעל 'חלקת יהושע' זי"ע

לקראת יומא דהילולא כ"א שבט